



Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2019. gada 17. oktobrī
(OR. en)

12765/19

SOC 651
EMPL 495
ILO 6
ONU 101

PIEZĪME

Sūtītājs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja (I)
Saņēmējs:	Padome
Iepr. dok. Nr.:	12614/19
Temats:	Nodarbinātības nākotne: Eiropas Savienības atbalsts SDO Simtgades deklarācijai – Padomes secinājumu projekts

Gatavojoties Padomes 2019. gada 24. oktobra sanāksmei, delegāciju vajadzībām pielikumā pievienots projekts Padomes secinājumiem par tematu "Nodarbinātības nākotne: Eiropas Savienības atbalsts SDO Simtgades deklarācijai", kuru izstrādājusi Pastāvīgo pārstāvju komiteja.

Nodarbinātības nākotne: Eiropas Savienības atbalsts SDO Simtgades deklarācijai

Padomes secinājumu projekts

ATGĀDINOT, KA:

1. Eiropas Savienības mērķis cita starpā ir veicināt mieru un savu tautu labklājību, gādāt par sociālo tirgus ekonomiku ar augstu konkurētspēju, kuras mērķis ir panākt pilnīgu nodarbinātību un sociālo attīstību, tostarp, atzīstot un veicinot sociālo dialogu, kurš nostiprināts Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) X sadaļā.
2. Tādas vērtības kā sociālais taisnīgums, vienlīdzīgas iespējas, solidaritāte un cilvēktiesību ievērošana ir Eiropas Savienības Līgumu un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas neatņemama daļa, un tās ir svarīgi elementi Savienības iekšējā un ārējā politikā.
3. Eiropas Savienībai ar Starptautisko Darba organizāciju (SDO) ir kopīgas vērtības, principi un mērķi, kas noteikti SDO konstitūcijā ¹ un Filadelfijas deklarācijā (1944) ², kā arī mērķi un apņemšanās, kas izklāstīti 1998. gada Deklarācijā par pamattiesībām un pamatprincipiem darbā ³, 2008. gada Deklarācijā par sociālo taisnīgumu godīgai globalizācijai ⁴ un visnesenāk 2019. gada SDO Simtgades deklarācijā par nodarbinātības nākotni ⁵, kuru atzinīgi novērtēja arī Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālā asambleja ⁶.

¹ www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:62:0::NO:62:P62_LIST_ENTRIE_ID:2453907:NO.

² "SDO Deklarācija par Starptautiskās Darba organizācijas mērķiem un uzdevumiem (Filadelfijas deklarācija)", kas pieņemta Starptautiskās darba konferences 26. sesijā Filadelfijā 1944. gada 10. maijā.

³ "SDO Deklarācija par pamatprincipiem un pamattiesībām darbā", kas pieņemta Starptautiskās darba konferences 86. sesijā Ženēvā 1998. gada 18. jūnijā.

⁴ "SDO Deklarācijā par sociālo taisnīgumu godīgai globalizācijai", kas pieņemta Starptautiskās darba konferences 97. sesijā Ženēvā 2008. gada 10. jūnijā.

⁵ "SDO Simtgades deklarācija par nodarbinātības nākotni", kas pieņemta konferences 108. sesijā Ženēvā 2019. gada 21. jūnijā.

⁶ Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas 2019. gada 20. septembra Rezolūcija 73/342 par Starptautiskās Darba organizācijas Simtgades deklarāciju par nodarbinātības nākotni.

4. SDO veicina trīspusēju sociālo dialogu un dialogu starp darba ņēmējiem un darba devējiem. Dalībvalstu sadarbības veicināšana attiecībā uz kolektīvām sarunām un atbalsts sociālajam dialogam un trīspusējām konsultācijām ir nostiprināts arī LESD.
5. ES virza uz priekšu starptautisko darba standartu un pamatprincipu un pamattiesību darbā īstenošanu visā pasaulē, cita starpā, izmantojot tirdzniecības un citus nolīgumus, kā arī izmantojot ES vienpusējus tirdzniecības režīmus, piemēram, īpašo ES vispārējo preferenču shēmu.
6. ES ir apņēmusies veicināt pienācīgas kvalitātes nodarbinātību visiem, kā noteikts ANO Ilgtspējīgas attīstības programmā 2030. gadam.
7. Eiropas sociālo tiesību pīlārs Eiropas Savienībai un tās dalībvalstīm kalpo par ceļvedi tam, lai sasniegtu efektīvus nodarbinātības un sociālos rezultātus, reaģējot uz pašreizējiem un turpmākajiem izaicinājumiem.
8. Eiropadome 2019. gada jūnija secinājumos par Stratēģisko programmu Eiropas Savienībai ⁷ aicināja Padomi un Komisiju virzīt uz priekšu darbu pie ieviešamajiem nosacījumiem, stimuliem un veicinoša satvara, lai atbilstoši Parīzes nolīgumam nodrošinātu tādu pāreju uz klimatneitrālu ES, kura saglabās Eiropas konkurētspēju, būs taisnīga un sociāli līdzsvarota.

ATZĪSTOT, KA:

9. Visu pagājušo gadsimtu SDO, īstenojot savas konstitucionālās pilnvaras, ir palīdzējusi mazināt sociālo nemieru un vedusi uz lielāku sociālo taisnīgumu, pamatojoties uz starptautiskajiem darba standartiem, tostarp, veicinot sociālo dialogu.

⁷ EUCO 9/19.

10. Darba pasaule mainās vēl nepieredzētā tempā, jo īpaši demogrāfisko, vides un tehnoloģisko pārmaiņu un globalizācijas dēļ, kā arī citu pārmaiņu dēļ, piemēram, arvien lielākas starptautiskās darbaspēka mobilitātes dēļ. Daudzi no šiem izaicinājumiem ir globāli, un tāpēc ir vajadzīgs globāls redzējums par nodarbinātības nākotni.
11. Ir svarīgi uz mainīgo darba pasauli reaģēt, efektīvi aizsargāt darba ņēmējus, vienlaikus ņemot vērā uzņēmumu vajadzības. Tādēļ darba standartiem vajadzētu būt skaidriem, stingriem un atjauninātiem.
12. Efektīva SDO uzraudzības sistēma ir būtiska, lai visā pasaulē veicinātu sociālo taisnīgumu un pienācīgas kvalitātes nodarbinātību.

PIEŅEMOT ZINĀŠANAI:

13. SDO Globālās komisijas nākotnes nodarbinātības jautājumos politikas ieteikumus, kas iekļauti tās ziņojumā "Nodarbinātība spožākai nākotnei"⁸. Starp tiem ir ieguldījumu palielināšana cilvēku spējās un nodarbinātības iestādēs un pienācīgas kvalitātes un ilgtspējīgas nodarbinātības veicināšana. Ieteikumos ir uzsvērti arī SDO loma daudzpusējā arhitektūrā.

ATZINĪGI VĒRTĒJOT:

14. SDO 2019. gada Simtgades deklarāciju par nodarbinātības nākotni un AR LIELU GANDARĪJUMU ATZĪMĒJOT tās uz cilvēku vērsto pieeju un to, ka tā sniedz vispārējas norādes nodarbinātības nākotnes veidošanai, saskaņoti un integrēti pievēršoties gan iespējām, gan izaicinājumiem, kas saistīti ar mainīgo darba pasauli.
15. Apstiprinājumu, ka droši un veselīgi darba apstākļi ir atzīti par būtiskiem pienācīgas kvalitātes nodarbinātībai.

⁸ <https://www.ilo.org/infostories/en-GB/Campaigns/future-work/global-commission#agenda>.

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME

MUDINA DALĪBVALSTIS:

16. Turpināt centienus ratificēt un piemērot mūsdienīgas SDO konvencijas un protokolus, kas ir konkrēts ieguldījums, lai uzlabotu minēto instrumentu ratifikāciju un piemērošanu visā pasaulē.
17. Pastiprināt centienus veicināt ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus saistībā ar pienācīgas kvalitātes nodarbinātību, tādējādi veidojot taisnīgu, iekļaujošu un drošu nodarbinātības nākotni visiem.

AICINA DALĪBVALSTIS UN EIROPAS KOMISIJU saskaņā ar savām kompetencēm un ņemot vērā apstākļus valstī, un ievērojot sociālo partneru lomu un autonomiju, pastiprināt centienus un attiecīgi rīkoties saskaņā ar SDO Simtgades deklarāciju nolūkā:

18. Atbalstīt SDO konvencijas, protokolus un ieteikumus, jo īpaši tos, kas attiecas uz darba pamattiesībām un ko SDO ir klasificējusi kā mūsdienīgus, tādējādi sekmējot taisnīgus darba apstākļus visiem.
19. Ņemot vērā starptautisko uzņēmumu svarīgo lomu, stimulēt un veicināt atbildīgu pārvaldību globālajās piegādes ķēdēs, tostarp ar uzņēmumu sociālo atbildību, pienācīgu rūpību attiecībā uz cilvēktiesībām⁹ un veicinot pienācīgas kvalitātes nodarbinātību un sociālo un darba aizsardzību. Darīt zināmu, kas no uzņēmumiem tiek gaidīts attiecībā uz atbildīgas uzņēmējdarbības praksi, un apsvērt, vai ir vajadzīgi īpaši pasākumi, ja šīs ekspektācijas netiek pienācīgi piepildītas.

⁹ Saskaņā ar ANO Vadošajiem principiem uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām (2011) un SDO Trīspusējo deklarāciju par principiem attiecībā uz daudznacionāliem uzņēmumiem un sociālo politiku, 5. izdevums, 2017.

20. Atbalstīt labvēlīgas vides izveidi uzņēmējdarbībai un ilgtspējīgiem uzņēmumiem, jo īpaši mikrouzņēmumiem, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kā arī kooperatīvus un sociālo un solidaritātes ekonomiku, lai radītu pienācīgas kvalitātes nodarbinātību, produktīvu nodarbinātību un labāku dzīves līmeni visiem.
21. Veikt nepieciešamos pasākumus, lai darba pasaulē izskaustu bērnu darbu un piespiedu darbu, kā arī vardarbību un uzmākšanos.
22. Nodrošināt, ka pilnībā tiek ievēroti dzimumu līdztiesības un nediskriminēšanas principi. Pastiprināt centienus darba pasaulē panākt dzimumu līdztiesību, nodrošinot vienlīdzīgas iespējas un attieksmi, tostarp vienādu darba samaksu par līdzvērtīgu darbu, kā arī vienlīdzīgu piekļuvi amatiem, kas saistīti ar lēmumu pieņemšanu. Radīt labvēlīgu vidi līdzsvarotai ģimenes pienākumu sadalei un labākam darba un privātās dzīves līdzsvaram visiem, tostarp, veicinot ieguldījumus aprūpes ekonomikā.
23. Nodrošināt vienlīdzīgas iespējas un attieksmi darba pasaulē cilvēkiem ar invaliditāti vai neaizsargātā situācijā.
24. Veicināt jauniešu efektīvu integrāciju darba pasaulē un veicināt vecāka gadagājuma darba ņēmēju aktīvas vecumdienas.
25. Atbalstīt centienus integrēt tiesības uz drošiem un veselīgiem darba apstākļiem SDO satvarā par pamatprincipiem un pamattiesībām darbā.
26. Pastiprināt centienus nodrošināt godīgu un taisnīgu pāreju uz vides ziņā, ekonomiski un sociāli ilgtspējīgu nodarbinātības nākotni, kurā ir samazināta nevienlīdzība. Šajā nolūkā citu centienu starpā atbalstīt prasmju attīstību un pastāvīgu mūžizglītību, un cilvēku pāreju no viena darba uz citu visa darba mūža laikā un nodrošināt, ka izglītības un apmācības sistēmas atbilst darba tirgus vajadzībām un vienlaikus veicina indivīda personīgo attīstību.

27. Vajadzības gadījumā uzlabot visu darba ņēmēju un pašnodarbināto sociālās aizsardzības sistēmas, lai tās būtu piemērotas, ilgtspējīgas un pieejamas. Pielāgot sociālo un darba aizsardzību norisēm darba pasaulē.
28. Stiprināt nodarbinātības iestādes, jo īpaši nodarbinātības pārvaldīšanu un inspicēšanu, un veicināt starptautisko darba standartu efektīvu īstenošanu attiecībā uz visu darba ņēmēju aizsardzību, tostarp attiecībā uz jaunajiem darba veidiem, un pāreju no neoficiālās uz oficiālo ekonomiku. Nodrošināt pienācīgu privātumu un personas datu aizsardzību un attiecīgā gadījumā reaģēt uz izaicinājumiem un iespējām, jo īpaši saistībā ar darba digitālo pārveidi, tostarp platformu darbu.
29. Attiecībā uz nodarbinātības nākotni turpinot uz cilvēku vērstu pieeju, veicināt pienācīgas kvalitātes nodarbinātību, saskaņojot dažādas politikas jomas daudzpusējā sistēmā, tostarp ekonomikas, nodarbinātības, sociālajā, vides, tirdzniecības un rūpniecības politikā un attīstības sadarbībā.
30. Uzlabot sociālo dialogu visos līmeņos un visos tā veidos, tostarp pārrobežu sadarbībā, lai nodrošinātu sociālo partneru aktīvu līdzdalību nodarbinātības nākotnes veidošanā un sociālā taisnīguma veidošanā, tostarp, faktiski atzīstot tiesības uz kolektīvām sarunām un apsverot adekvātu minimālo algu, neatkarīgi no tā, vai tā tiek noteikta tiesību aktos vai vienojoties.

AICINA EIROPAS KOMISIJU:

31. Atjaunināt savu 2006. gada paziņojumu "Veicināt pienācīgas kvalitātes nodarbinātību visiem – Eiropas Savienības ieguldījums nolūkā īstenot programmu pienācīgas kvalitātes nodarbinātībai pasaulē", ņemot vērā SDO Simtgades deklarāciju par nodarbinātības nākotni, Eiropas sociālo tiesību pīlāru un Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam.

Atsauces

1. Eiropas Savienība

- Eiropas Sociālo tiesību pīlārs (OV C 428, 13.12.2017., 10. lpp)
- Jaunais Eiropas Konsenss par attīstību "Mūsu pasaule, mūsu cieņa, mūsu nākotne" (OV C 210, 30.6.2017., 1. lpp.)

Attiecīgie Padomes secinājumi

- Padomes secinājumi par pienācīgu darbu visiem (15496/06)
- ES stratēģiskais satvars par drošību un veselības aizsardzību darbā no 2014. līdz 2020. gadam – Pielāgošanās jauniem problēmuzdevumiem – Padomes secinājumi (7013/15)
- Padomes secinājumi par rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā (2015.–2019. gads) (10897/15)
- ES tirdzniecības un ieguldījumu politika – Padomes secinājumi (14708/15)
- ES un atbildīgas globālās vērtības ķēdes – Padomes secinājumi (8833/16)
- Padomes secinājumi par uzņēmējdarbību un cilvēktiesībām (10254/16)
- Jauns sākums spēcīgam sociālajam dialogam – Padomes secinājumi (10449/16)
- Padomes secinājumi par bērnu darbu (10244/16)
- Ilgtspējīga Eiropas nākotne: ES atbildes reakcija uz Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam – Padomes secinājumi (10370/17)
- Padomes secinājumi "Nodarbinātības nākotne: padarīt to e-vieglu"(15506/17)
- Padomes secinājumi par jauniešiem un nodarbinātības nākotni (8754/19)
- Padomes secinājumi "Mainīgā darba pasaule: pārdomas par jauniem darba veidiem un ietekmi uz darba ņēmēju drošību un veselības aizsardzību" (10354/19)

2. Starptautiskā darba organizācija

SDO deklarācijas:

- SDO Simtgades deklarācija par nodarbinātības nākotni, 2019
- Trīspusējā deklarācija par principiem attiecībā uz daudznacionāliem uzņēmumiem un sociālo politiku, 5. izdevums, 2017
- SDO Deklarācija par pamatprincipiem un pamattiesībām darbā, 1998, pielikums pārskatīts 2010. gadā
- SDO Deklarācija par sociālo taisnīgumu godīgai globalizācijai, 2008
- SDO Filadelfijas deklarācija, 1944

SDO pamatkonvencijas:

Biedrošanās brīvība un kolektīvas sarunas

- Konvencija Nr. 87: Biedrošanās brīvība un tiesību apvienoties aizsardzība, 1948
- Konvencija Nr. 98: Tiesības apvienoties un kolektīvas sarunas, 1949

Piespiedu un obligātā darba izskaušana

- Konvencija Nr. 29: Piespiedu darba konvencija, 1930
- Piespiedu darba konvencijas (1930) Protokols Nr. 29, 2014
- Konvencija Nr. 105: Piespiedu darba atcelšana, 1957

Diskriminācijas izskaušana attiecībā uz nodarbinātību un profesiju

- Konvencija Nr. 100: Konvencija par vienlīdzīgu darba samaksu, 1951
- Konvencija Nr. 111: Konvencija par diskrimināciju nodarbinātībā un profesijā, 1958

Bērnu darba aizliegšana

- Konvencija Nr. 138: Konvencija par minimālo vecumu, 1973
- Konvencija Nr. 182: Bērnu darba ļaunāko formu konvencija, 1999

SDO konvencijas par pārvaldību:

- Konvencija Nr. 81: Darba inspekcijas konvencija, 1947
- Konvencija Nr. 122: Nodarbinātības politikas konvencija, 1964
- Konvencija Nr. 129: Darba inspekcijas konvencija (lauksaimniecība), 1969
- Konvencija Nr. 144: Konvencija par trīspusējām konsultācijām (starptautiskie darba standarti), 1976

Citas attiecīgās SDO konvencijas:

- Konvencija Nr. 155: Darba drošības un arodveselības konvencija, 1981
- Konvencija Nr. 187: Stimulējošs pamats Darba drošības un arodveselības konvencijai, 2006
- Konvencija Nr. 190: Vardarbības un uzmākšanās izskaušana darba pasaulē, 2019

To SDO konvenciju un ieteikumu saraksts, kurus SDO klasificējusi kā mūsdienīgus, 2019:

<https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:12020::NO>
